

Poláček z Terezína: Chybíš nám

Dcera ženy, která se spisovatelem bydlela v domě, darovala muzeu unikátní dokumenty

MICHAELA KABÁTOVÁ

PRAHA „Všichni jste tak hodní, myslíme denně a každou hodinu na všechny milé v Michli.“ Tato slova v němčině poslal meziválečný spisovatel a novinář Karel Poláček 11. února 1944 Oskaru Weiszovi, bratrovi své přítelkyně Dory Vaňákové, z terezínského ghetta. Tam byl spolu s ní deportován 5. července 1943.

„Co dělá tvoje žena? A malý synovec? Napíše nám zase brzy někdy teta Franci? Každý den o vás mluvíme a především v neděli dopoledne nám moc chybíš. Pracuji ve svém zaměstnání,“ stálo pak v dopisnici z 26. listopadu 1943. Celkem osm takových psaní,

Karel Poláček s družkou Dorou a fenou Mydlinkou FOTO ŽIDOV. MUZEUM V PRAZE

z nichž část poslala i Dora Vaňáková, se dochovalo díky rodině Anny Vlkové, jedné z Poláčkových sousedek z domu na adrese

Ruská 1024 v pražských Vršovcích. Židovskému muzeu v Praze je aktuálně darovala její dcera Zuzana Bílková.

Ve sbírce jsou i portrétní fotografie páru nebo záběry ze života vršovického domu, zvláště ze střešní terasy z počátku léta 1943. Tedy jen několik dní předtím, než musel Poláček s Vaňákovou do transportu.

Podle ředitele muzea Lea Pavláta je celý soubor velmi cenný. „Jedná se o nové informace, které se týkají osobnosti Karla Poláčka, a současně se nám dostává dalších sdělení z terezínského ghetta,“ řekl LN Pavlát. Doufá, že by se mohly objevit ukryté dokumenty i jiných Židů: „Dává to určitou naději, že se ještě v jiných rodinách najdou další z tohoto období a dostanou se k nám do muzea.“

Pokračování na straně 3

Poláček z Terezína: Chybíš nám

Dokončení ze strany 1

Vězni terezínského ghetta směli psát zprávy blízkým jen na takzvaných dopisnicích, které byla nucena vydávat židovská samospráva. Stejně jako veškerá pošta mezi ghettem a protektorátem prošly i ty od Poláčka a Vaňákové cenzurou.

Všechna psaní od nich měla společného adresáta, právě Oskara Weisze, který žil ve smíšeném manželství. Z korespondence vyplývá, že k němu měl Poláček blízký vztah – odkazují na společné známé v bydlišti před deportací.

Podle ředitele pražského židovského muzea se z nich dá vyčíst, že jak spisovatel, tak Dora Vaňáková vnitřně zůstávali za zdmi terezínského ghetta.

„Připomínají si život před deportací, děkují přátelům za podporu. Je zřejmé, jakou posilou pro ně byla v denních starostech Terezína. A snad z té upřenosti k normálnímu životu se dá vyčíst určitá naděje do budoucna, která se však, žel, nakonec nenaplnila,“ říká Pavlát.

V psaních také dvojice děkuje za balíčky s jídlem a drobnými potřebami.

Silné přátelství sousedů přes štěňata

Z materiálů, které nyní od dárně Zuzany Bílkové muzeum dostalo, je zjevná i blízká vazba k rodině Anny Vlkové. Poláček jí totiž svěřil do úschovy svůj cestovní pas, dopisnice bratra Arnošta z bojišť v první světové války a parte tatínka Jindřicha Poláčka.

„Židé se pod tlakem perzekučních opatření snažili ukrýt osobní věci u různých lidí. Po válce se ukázalo, že ne každý byl ochotný je vrátit. Některé rodiny je ze strachu i ničili. V tomto případě tomu tak nebylo. Tím se potvrdilo přátelské pouto,“ popsal Pavlát.

Přátelské vazby mezi Poláčkem, jeho přítelkyní Dorou a rodinou Anny Vlkové vznikly kvůli psům Mydlince a Bibině. „Měli štěňata jezevčíka z jednoho vrhu. A jeden z dopisů Karla Poláčka je přímo psán jménem psa Bibiny,“ vysvětluje ředitel muzea.

Tento dopis, který je věnován přímo Anně Vlkové, má recesní formu a Poláček v něm používá výrazy hovorového jazyka a obecné češtiny.

„Přitom je plný poetiky tak dobře známé z jeho knih,“ informovalo muzeum. „Když jsem byla mladá, tak jsem mohla kolikrát udělat partii, ale vy jste tomu nepřáli, poněvadž jste nechtěli, abych šla z domu a jenom abych vás obsluhovala. A pěkně jste si tu Mydlinu vychovali, vona je-

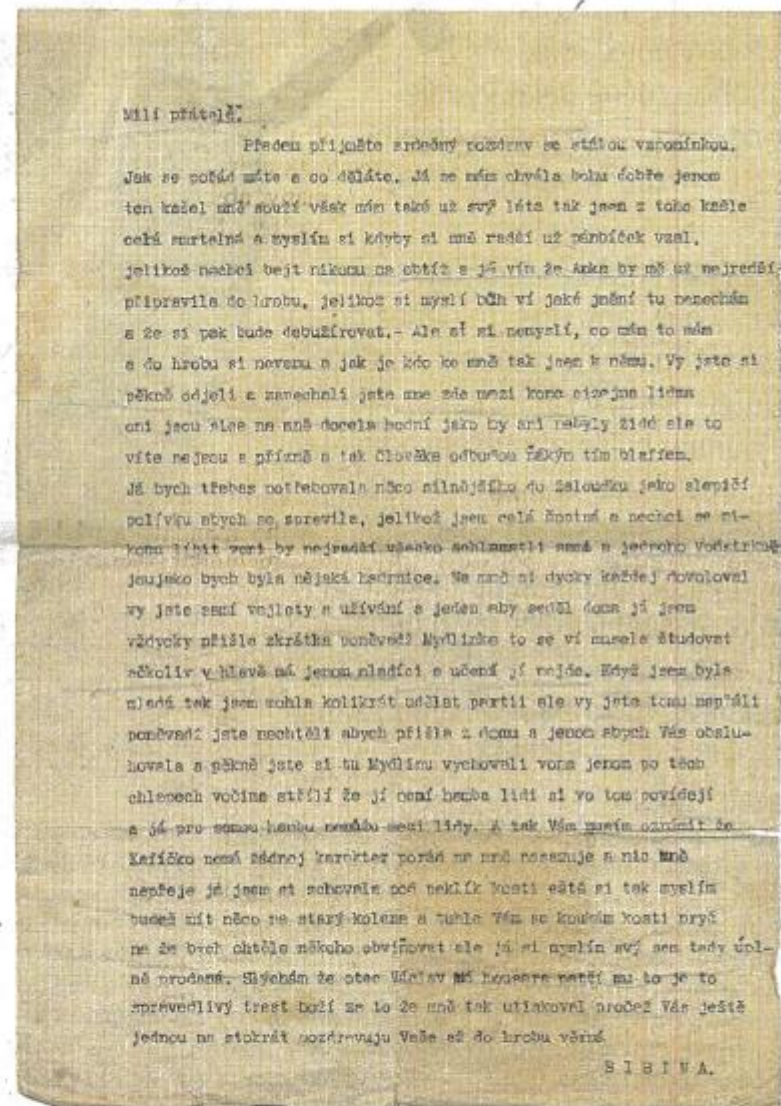

Díky Jezevčíkovi Mydlince vzniklo přátelství mezi spisovatelem Karlem Poláčkem, jeho přítelkyní Dorou Vaňákovou (společně na horním snímku) a rodinou Anny Vlkové. Fotografie vznikla na střešní terase domu Ruská 1024 v pražských Vršovicích v létě 1943, kde všichni bydleli před transportem do Terezína 5. července 1943. Adresátem dopisnic z terezínského ghetta (nahofe) je **Oskar Weisz**, bratr Dory Vaňákové, který žil ve smíšeném manželství v pražské Michli. Jeden z Poláčkových dopisů (vpravo) je psán jménem psa Bibiny a je věnován Anně Vlkové. **Portrétní fotografii** dal Poláček Vlkové krátce před nástupem do transportu, 30. června 1943. FOTO ŽIDOVSKÉ MUZEUM V PRAZE (4 x)

nom po těch chlapech očima střílí, že jí není hanba, lidi si vo tom povídají a já pro samou hanbu nemůžu mezi lidi,“ stojí v dopise, jehož autorem má být jezevčík Bibina.

Bílková muzeu předala i knihu *Hedvika a Ludvík*, kterou dostala její matka od Poláčka i s věnováním: „...aneb návod, kterak ctí rodiče (včetně starého Václava a matky Anny) 14. 7. 1942“.

S blízkými už se spisovatel s přítelkyní nikdy nesetkali. Osudným se pro ně stal desátý z podzimních transportů do Osvětimi-Březinky v říjnu 1944. Označován byl jako likvidační.

Do transportu se Poláček přihlásil dobrovolně. I proto, že tam byla zařazena Dora. Účastnil se prý i pochodu do tábora v Gleiwitzu, kde byl podle svědků 21. ledna 1945 popraven.